

Syddansk Universitet

Kortlægning af forsknings- og udviklingsprojekter fra de specialiserede palliative enheder i Danmark

Tellervo, Jorit; Nielsen, Marianne Espenhain; Timm, Helle Ussing

Publication date:
2013

Citation for pulished version (APA):

Tellervo, J., Nielsen, M. E., & Timm, H. U. (2013). Kortlægning af forsknings- og udviklingsprojekter fra de specialiserede palliative enheder i Danmark. Kbh.: Palliativt Videncenter.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

PALLIATIVT VIDENCENTER

KORTLÆGNING AF FORSKNINGS – OG UDVIKLINGSPROJEKTER FRA DE SPECIALISEREDE PALLIATIVE ENHEDER I DANMARK

Januar 2013

Jorit Tellervo, projektleder
Marianne Espenhain Nielsen, bibliotekar
Helle Timm, centerchef

Kortlægning af forsknings- og udviklingsprojekter fra de specialiserede palliative enheder i Danmark - Palliativt Videncenter, oktober 2012.

Sundhedsstyrelsen anbefaler at de specialiserede palliative enheder står bag forskning og udvikling af den palliative indsats i Danmark¹.

i Sundhedsstyrelsen nye anbefalinger for den palliative indsats i Danmark (Sundhedsstyrelsen, 2011), er det formuleret således:

Det specialiserede palliative niveau's opgaver er:

- *Palliativ indsats overfor patienter med komplekse, palliative behov, hvor indsatsen på det basale niveau ikke er tilstrækkelig*
- *Rådgivning af fagprofessionelle fra det basale niveau vedrørende den palliative indsats til konkrete patienter (i form af telefonisk rådgivning eller tilsyn) – denne rådgivning skal være tilgængelig hele døgnet*
- *Undervisning af fagprofessionelle (hovedsagelig fra det basale niveau) samt efter- og videreuddannelse af eget personale til relevant niveau*
- *Forskning og udvikling*

(Sundhedsstyrelsen 2011, side 46)

Palliativt Videncenter (PAVI) kortlagde i 2009, ved en spørgeskemaundersøgelse, udvalgte dele af den specialiserede palliative indsats i Danmark (Timm, Vittrup & Tellervo, 2012). De daværende 32 specialiserede palliative enheder blev spurgt om, hvorvidt de i 2008 var *ansvarlige* for eller *involverede* i igangværende forsknings- eller udviklingsprojekter.

I alt 12 af de 29 enheder der svarede på spørgsmålet, var *ansvarlige* for forskning eller udviklingsarbejde i 2008 (tabel 1). Tabellen viser, at de palliative teams i højere grad end hospicer i 2008 var ansvarlige for forsknings- og udviklingsprojekter. På spørgsmålet om hvilke projekter enhederne var ansvarlig for, fremkom følgende eksempler: kliniske forskningsprojekter, ph.d. projekter, evalueringsprojekter, udviklingsprojekter i forhold til uddannelse og supervision samt valideringsprojekter.

Tabel 1. Var enheden i 2008 ansvarlig for igangværende forsknings- eller udviklingsprojekter?

	Hospice (n=13)	Team (n=15)	Afdeling (n=1)	I alt (N=29)
Ja	2	9	1	12
Nej	11	6	0	17

På spørgsmål om de specialiserede palliative enheder var *involverede* i forsknings- og/eller udviklingsprojekter tegnede samme mønster sig. Tabel 2 viser, at de palliative teams i 2008 i højere grad end hospicer var ansvarlige for forsknings- og udviklingsarbejde.

¹ Med Sundhedsstyrelsens nye nationale anbefalinger for den palliative indsats i Danmark (Sundhedsstyrelsen, 2011) er terminologien for det specialiserede palliative niveau ændret: Mens man tidligere skelnede mellem hospicer, palliative teams og palliative enheder – der alle var specialiserede palliative institutioner (Sundhedsstyrelsen, 1999), skelnes i de nye anbefalinger mellem hospicer, palliative teams og palliative afdelinger – der alle er specialiserede palliative enheder. I denne af rapportering anvendes udelukkende den nye terminologi.

Tabel 2. Var enheden i 2008 involveret i forsknings- og/eller udviklingsprojekter?

	Hospice (n=14)	Team (n=16)	Afdeling (n=1)	I alt (N=31)
Ja	3	12	1	16
Nej	11	4	0	15

Kortlægning af forsknings- og udviklingsprojekter fra de specialiserede palliative enheder, maj - oktober 2012

PAVI besluttede i maj 2012 at følge op på kortlægningen af de specialiserede palliative enheders deltagelse i forsknings- og udviklingsprojekter.

Formål:

- 1) At dokumentere den forsknings- og udviklingsaktivitet, der i form af projekter, foregår på det specialiserede palliative niveau
- 2) At skabe et overblik over og sikre videndeling om gennemførte/igangværende og planlagte projekter

Enhederne blev spurgt, om de havde gennemført, aktuelt var i gang med at gennemføre, eller havde planlagt udviklings- eller forskningsprojekter (brev til de specialiserede palliative enheder, bilag 1). PAVI har ikke defineret, hvad et forsknings- eller udviklingsprojekt er, så kortlægningen afspejler de projekter, som af enhederne selv defineres som sådan.

I oktober 2012, var der 47 specialiserede palliative enheder i Danmark, fordelt som 17 hospicer, 26 palliative teams og fire palliative afdelinger (oversigt over specialiserede palliative enheder, bilag 2). Alle 47 enheder deltog i kortlægningen.

Kortlægningen viser, at det fortsat er omkring halvdelen af de specialiserede palliative enheder der gennemfører udviklings – og forskningsprojekter. Modsat kortlægningen i 2009 er der forholdsmeæssigt flere hospicer, der deltager i udviklings – og forskningsprojekter jvf. tabel 3.

Tabel 3. Har enheden gennemført/er aktuelt i gang med at gennemføre/planlagt at gennemføre udviklings- eller forskningsprojekter?

	Hospice (n=17)	Team (n=26)	Afdeling (n=4)	I alt (N=47)
Ja	11 (65 %)	14 (54 %)	1 (25%)	26 (55 %)
Nej	6 (35 %)	12 (46 %)	3 (75 %)	21 (45 %)

Opsummeret - resultat vedrørende initiativer omkring udviklings- eller forskningsprojekter, på de specialiserede palliative enheder i Danmark (maj – oktober 2012)

- 55 % af de specialiserede palliative enheder har gennemført/er aktuelt i gang med at gennemføre - eller har planlagt at gennemføre udviklings- eller forskningsprojekter. Projekterne er af meget forskellig karakter og størrelse.
- 131 projekter er indrapporteret, heraf er 57 projekter afsluttede, 68 projekter igangværende og seks projekter er planlagt
- Forholdsmæssigt flere hospicer (65 %) end palliative teams (54 %) og palliative afdelinger (25 %) har været eller er involveret i udviklings- eller forskningsprojekter; dog er de enheder, der står for den egentlige forskningsproduktion på området enten palliative teams eller én palliativ afdeling.
- Hospicer står bag 49 projekter og de palliative teams/-afdelinger står bag 82 projekter
- De palliative teams og afdelinger deltager i tværgående projekter (i alt fem projekter), hvor mellem to - seks palliative enheder medvirker. Hospicerne indgår ikke i tværgående projekter (heller ikke på tværs af hospicer).

I præsentationen af de konkrete udviklings – og forskningsprojekter, har vi valgt at fordele projekterne indenfor fem kategorier:

- Udviklings – og forskningsprojekter målrettet patienter
 - Udviklings – og forskningsprojekter målrettet pårørende
 - Udviklings – og forskningsprojekter målrettet efterladte
 - Udviklings – og forskningsprojekter målrettet organisering af indsatsen
 - Udviklings – og forskningsprojekter målrettet uddannelse
-
- De fleste projekter er målrettet patienter (i alt 78 projekter sv.t. 60 %)
 - Flere projekter er målrettet pårørende (i alt 18 projekter sv.t 14 %), organisering af indsatsen (i alt 17 sv.t 13 %) eller uddannelse (i alt 15 projekter sv.t 11 %)
 - De færreste projekter er målrettet efterladte (i alt tre projekter fra de palliative teams/-afdeling sv.t. 2 %)
 - I alt 10 projekter er målrettet flere kategorier (patienter/pårørende: fem projekter, pårørende/efterladte: tre projekter, patienter/uddannelse: et projekt og organisering af indsatsen/uddannelse: et projekt)

Tabel 4. Projekter fra de specialiserede palliative enheder (A= afsluttede I= igangværende P=planlagte projekter)

Projekter målrettet	Hospice (n=10)			Team og én afdeling (n=12)			I alt (N=22)
	A	I	P	A	I	P	
Patienter	15	10	4	18 (19)	31 (34)	0	78 (60 %)
Pårørende	3 (4)	2 (3)	0	5	8	0	18 (14 %)
Efterladte	0 (2)	0	0	0 (1)	3	0	3 (2 %)
Organisering af indsatsen	5	1	0	3	6 (7)	2	17 (13 %)
Uddannelse	6	3	0	2	4	0	15 (11 %)
I alt A= afsluttede I= igangværende P=planlagte projekter	29	16	4	28	52	2	131 ² (100 %)

Tallene i parentes viser projekter, der er målrettet flere kategorier, og i den samlede optælling er talt med andet sted

Oversigt over udviklings – og forskningsprojekter fra de specialiserede palliative enheder

Under hver af de fem kategorier præsenteres projekterne i rækkefølgen:

- Projekter fra hospice
- Projekter fra palliative team
- Projekter fra palliative afdelinger

Under hver enhed præsenteres projekterne i rækkefølgen:

- Afsluttede projekter
- Igangværende projekter
- Planlagte projekter

En oversigt over de medvirkende palliative enheder og gennemførte udviklings – og forskningsprojekter, er at finde som bilag 3.

² Ti projekter er sat ind to steder i tabellen og alene talt med ét sted (tallene i parentes viser dobbelt tælling). I projektoversigten beskrives disse projekters 'anden' målgruppe efter projekttitlen

Afrunding

Kortlægning af projekter fra de specialiserede palliative enheder dokumenterer den forsknings- og udviklingsaktivitet, der foregår på det specialiserede palliative niveau. De 131 projekter må formodes at udgøre stort set alle de projekter, der er gennemført fra 1992 – 2012 på enhederne i Danmark. Som det fremgår af oversigten er emnerne mange og alle typer projekter fra meget små lokale til internationale forskningsprojekter er medtaget. Som det også fremgår så er enkelte enheder (teams og en palliativ afdeling) særligt tungvejende i forhold til at sikre udviklings- og ikke mindst forskningsaktiviteter.

Overblikket over afsluttede, igangværende og planlagte projekter vil øge muligheden for at finde og dele viden, samt styrke mulighed for samarbejde - indenfor alle niveauer i den palliative indsats. Vi håber, at oversigten kan inspirere på mange måder!

Oplysninger om projekter fra de specialiserede palliative enheder vil i løbet af foråret 2013 kunne findes i en projektdatabase på PAVI's hjemmeside. Det vil være muligt at søge på forskellige parametre bl.a. titel, projektdeltagere, organisation, emne og status: igangværende/afsluttet. Desuden vil der være links til andre relevante informationer.

PAVI har i forbindelse med kortlægningen modtaget oplysninger om videreuddannelsesopgaver omhandlende palliation fra studerende, som har gennemført diplom- og masteruddannelsen. Oplysninger om disse uddannelsesopgaver vil i løbet af 2013, være tilgængelige i uddannelsesinstitutionernes projektdatabase.

REFERENCER

Sundhedsstyrelsen. (1999). *Faglige retningslinjer for den palliative indsats: omsorg for alvorligt syge og døende*. København: Sundhedsstyrelsen.

Sundhedsstyrelsen. (2011). *Anbefalinger for den palliative indsats*. København: Sundhedsstyrelsen.

Timm, H., Vittrup, R., & Tellervo, J. (2012). *Kortlægninger af den specialiserede palliative indsats i Danmark: 2009– 2012*. København: Palliativt Videncenter.

Udviklings – og forskningsprojekter målrettet patienter:			
Projekter fra hospicer			
Titel	Status, oktober 2012	Specialiseret palliative enhed	Adgang til projektet
Non-smoking policies in Danish Hospices	Afsluttet, 2012	Hospice Sjælland	Artikel: Ishøy, T. Int J Pal Nurs Vol. 18(9) 2012, s. 422-423
"Måltidsstøtte" måltidets betydning og faglige tiltag for at forlænge den tid, patienter kan opleve nydelse ved at spise.	Afsluttet, 2012	Hospice Djursland	Om projektet: http://www.hospicedjursland.dk/9835/ Kontakt: Udviklingssygeplejerske Annegrete Venborg Annegrete.Venborg@hospicedjursland.dk
Projekt "Korrekt spisestilling" Implementeringsprojekt 2 for "Måltidsstøtte"	Afsluttet, 2012	Hospice Djursland	Projektskitse over implementeringsmetode kontakt Udviklingssygeplejerske, Annegrete Venborg Annegrete.Venborg@hospicedjursland.dk
"Historierne på væggen – livsbilleder"	Afsluttet, 2012	Hospice Djursland	Projektbeskrivelsen forefindes på Hospice Djursland Bogen "Livsbilleder på Hospice", in press. Kontakt: Hospiceleder Dorit Simonsen http://www.hospicedjursland.dk/ Billedkunstner Maria Dubin http://www.mariadubin.com/

"Det som har betydning - billedfortælling"	Afsluttet, 2012	Hospice Djursland	<p>Fase 1 Projektbeskrivelsen Video til metoden fra Harvard Business School http://prezi.com/dnbi3xpappqb/zmet/</p> <p>Fase 2 Billeder (fotos) og interviews er ved at blive sammenskrevet. Kontakt: Hospiceleder Dorit Simonsen http://www.hospicedjursland.dk/</p>
"Sømanden og Juristen – historier fra et hospice" dokumentarserie, programmerne følger 3 patienter og deres pårørende (Præsenteres også under "pårørende"-talt med under patienter)	Afsluttet, 2011	Anker Fjord Hospice	<p>Programmerne blev vist på DR1 foråret 2012 - mere information her: http://www.dr.dk/tv/program/soemanden-juristen</p>
A multicentre survey of falls among Danish hospice patients	Afsluttet, 2011	Hospice Sjælland, Sct. Maria Hospice Center	<p>Artikel: Ishøy, T. & Steptoe, P. Int J Pal Nurs Vol.17(2) 2011, s. 75-79</p>
Basal stimulation. En mulighed i sygeplejen hos den døende patient?	Afsluttet, 2010	Hospice Limfjord Skive	Afrapportering tilsendt
Dire deadlines: coping with dysfunctional family dynamics in an end-of-life care setting	Afsluttet, 2009	Hospice Sjælland	<p>Artikel: Holst, L., Lundgren, M., Olsen, L. & Ishøy, T. Int J Pal Nurs Vol. 15(1) 2009, s. 34-41</p>
Udvikling af tryksår, intern audit med udvikling af scoresystem	Afsluttet, 2009	Hospice Sydvestjylland	<p>Kontakt: Hospice Sydvestjylland http://www.hospicesydvestjylland.dk/</p>

"Her kan man få lov at være sig selv" (Døende menneskers oplevelser og beskrivelser omkring den åndelige dimension. Hvordan det opleves at stå ansigt til ansigt med døden, hvilke behov der opstår og hvordan de tilgodeses)	Afsluttet, 2005	Sankt Lukas Hospice	Af rapportering tilsendt Kontakt: Sankt Lukas Hospice http://www.sanktlukas.dk/Hospice-3576.htm
"Hvordan opleves træthed af hospicepatienten – om træthed i relation til hverdag, besøg, livskvalitet og døden"	Afsluttet, 2004	Diakonissestiftelsens Hospice	Af rapportering tilsendt Sygeplejerske Bente Solgaard, Charlotte Kjærsgaard, Pia Igwebuik, Helle Tingrup, Karin Løkke Kontakt: Diakonissestiftelsens Hospice http://www.diaconissestiftelsen.dk/Default.aspx?ID=678
Musikterapiens betydning i palliativ indsats	Afsluttet, 2001	Sankt Maria Hospice Center	Musikterapeut Lisbeth B Jensen Kontakt: Sankt Maria Hospice: http://www.sctmariahospice.dk/
Palliativ sygepleje til hjerneskadede patienter	Afsluttet, 2001	Sankt Maria Hospice Center	Sygeplejerske Inge Marie Svindt Kontakt: Sankt Maria Hospice http://www.sctmariahospice.dk/
Terminal sedering	Afsluttet, 2001	Sankt Maria Hospice Center	Sygeplejerske Lilian Simmelsgaard Kontakt : Sankt Maria Hospice: http://www.sctmariahospice.dk/
Eksistentielle behov hos døende kræftpatienter og deres pårørende under terminale forløb på et dansk hospice (præsenteres også under pårørende- talt med under patienter)	Igangværende projekt	Sankt Maria Hospice Center	Ph.d. stud Lene Moestrup, Syddansk Universitet Kontakt http://www.sdu.dk/ansat/lmoestrup

Eksistentiel og åndelig omsorg til døende	Igangværende projekt, forventes afsluttet i 2014	Hospice Limfjord Skive	Projektbeskrivelse tilsendt Kontakt: Hospice Limfjord http://www.hospicelimfjord.dk/
"Sidste drømme" Dokumentarfilm i samarbejde med Estephan Wagner (finansieret af Det Danske Filminstitut)	Igangværende projekt, forventes afsluttet i 2012	Hospice Søndergård	Link til projekt: http://www.estephanwagner.com/este/Dreams.html
"Røde dråber" effekt af røde dråber sammenlignet med indsprøjtning med morfin	Igangværende, forventes afsluttet 2012	Sankt Lukas Udgående Hospiceteam og Sankt Lukas Hospice	Kontakt: Sankt Lukas Hospice: http://www.sanktlukas.dk/Det_Udgående_Hospiceteam-3574.htm
"S'erne" En tilgang, ud fra de seks x S, der støtter patienten i forhold til: <i>symptomlindring, selvbestemmelse, selvbillede, sociale relationer, sammenhæng og samtykke</i> (accept) for at opnå en god livsafslutning	Igangværende projekt	Hospice Djursland	Venborg, A. At indfange det lys, som patienten ser. Fokus på kræft og sygepleje. Årg. 29(2) 2009, s. 14-22. Venborg, A. Sygepleje ved livets afslutning. I: Suhr, L. og Winther, B. (red.) Basisbog i sygepleje: krop og velvære. 2. udg. Kbh.: Munksgaard. Venborg, A. At være i det rette S som hospicepatient. Sygeplejersken. IN PRESS.
Projekt "Mundstatus og -pleje udfra ROAG-pal". =Implementeringsprojekt 3 for "Måltidsstøtte"	Igangværende, forventes afsluttet april 2013	Hospice Djursland	Projektskitse over implementeringsmetode samt retningslinjer for mundpleje, kontakt: Udviklingssygeplejerske, Annegrete Venborg Annegrete.Venborg@hospicedjursland.dk
Projekt "Frivillige hos patienter ved måltider" =Implementeringsprojekt 4 for "Måltidsstøtte"	Igangværende, forventes afsluttet februar 2013.	Hospice Djursland	Projektskitse over implementeringsmetode, kontakt: Udviklingssygeplejerske, Annegrete Venborg Annegrete.Venborg@hospicedjursland.dk

Projekt "Modificeret mad- og drikkekonsistens" = Implementeringsprojekt 5 for "Måltidsstøtte"	Igangværende, forventes afsluttet februar 2013	Hospice Djursland	Projektskitse over implementeringsmetode, kontakt: Udviklingssygeplejerske, Annegrete Venborg Annegrete.Venborg@hospicedjursland.dk
Projekt "Hjernedysfunktioner" = Implementeringsprojekt 6 for "Måltidsstøtte"	Igangværende, forventes afsluttet april 2013	Hospice Djursland	Projektskitse over implementeringsmetode, kontakt: Udviklingssygeplejerske, Annegrete Venborg Annegrete.Venborg@hospicedjursland.dk

Antimykotisk behandling af oral candidose i palliative regi	Igangværende	Hospice Sjælland og Mikrobiolog. afd. RH	Protokol tilsendt Undersøgelsen afsluttet Data + tekstbehandl. http://www.hospice-sjaelland.dk/palliativ-behandling-for-fagpersoner/forskning-og-udvikling
Palliativt dagtilbud på Hospice Djursland	Planlagt projekt	Hospice Djursland	Projektbeskrivelse vedrørende "Projekt palliativt dagtilbud" til patienter med komplekse palliative problemstillinger. Kontakt Hospiceleder Dorit Simonsen http://www.hospicedjursland.dk/
Anvendelse af håndsug til lindring af dødsrallen	Planlagt projekt	Hospice Limfjord Skive	Kontakt: Hospicechef Birte Markfoged og Udviklingssygeplejerske Lotte Brøndum, http://www.hospicelimfjord.dk/
Udviklingsprojekt om livskvalitet	Planlagt projekt	Diakonissestiftelsens Hospice	Kontakt: Udviklingssygeplejerske Rita Nielsen http://www.hospice.diakonisen.dk/
Anvendelse af akupunktur i symptomlindringen hos den palliative patient. Implementering og vurdering af effekten.	Planlagt projekt	Hospice Limfjord Skive	Kontakt: Hospicechef Birte Markfoged og Udviklingssygeplejerske Lotte Brøndum, http://www.hospicelimfjord.dk/

Projekter fra palliative teams og én palliativ afdeling			
Titel	Status, oktober 2012	Specialiseret palliative enhed	Adgang til projektet
Kræftpatienters oplevelser i den palliative fase af sygdomsforløbet: en barometerundersøgelse	Afsluttet, 2012	Palliativ Medicinsk Afdeling, Bispebjerg hospital og Det Palliative Team, Aarhus Universitetshospital	Kræftens Bekæmpelse http://www.cancer.dk/fagfolk/noegletal_og_baggrundsviden/rapporter/palliativ+barometerundersogelse.htm
Uhelbredeligt kræftsyge patienters mestrings af deres lidelse – i samspillet med professionelle og pårørende - et pårørendeperspektiv	Afsluttet, 2010	Palliativ Medicinsk Afdeling, Bispebjerg Hospital	Forskningsleder Susan Rydahl http://www.bispebjerghospital.dk/menu/Afdelinger/Kliniske+afdelinger/Palliativ+Medicinsk+Afdeling/Forskning/
INIS: a 3 month observational prospective patient cohort study of the treatment of breakthrough pain in cancer patients with Instanyl	Afsluttet, 2011	Palliativ Team, Hospitalsenheden Vest (Herning)	Kontakt: Palliativ Team Hospitalsenheden Vest, http://www.vest.rm.dk/afdelinger/onkologisk+afdeling/om+afdelingen/afsnit/palliativ+team?
Opioid Guidelines Project	Afsluttet, 2011	Palliativ afsnit, Onkologisk Klinik, Rigshospitalet med udgangspunkt i Palliative Research Centre (Trondheim) og European Association for Palliative Care (PRC/EAPC-RN)	Se fodnote ³

³ 1. Kurita GP, Kaasa P, Sjøgren P. Spinal opioids in adult patients with cancer pain: A systematic review. A European Palliative Care Research Collaborative (EPCRC) Opioid Guidelines Project. Palliat Med 25; 560-577, 2011.

2. Kurita GP, Sjøgren P, Ekholm O, Kaasa S, Loge JH, Poviloniene I, Klepstad P. Prevalence and predictors of cognitive dysfunction in opioid treated cancer patients. A multinational study. J Clin Oncol 29; 1297-1303, 2011

3. Knudsen AK, Brunelli C, Kaasa S, Apolone G, Corli O, Montanari M, Fainsinger F, Aass N, Fayes P, Caraceni A, Klepstad P. On behalf of the European Palliative Care Research Collaborative (EPCRC) and the European Pharmacogenetic Study (EPOS). Which variables are associated with pain intensity and treatment response in advanced cancer patients? – Implications for a future classification system for cancer pain. Eur J of Pain 15; 320–327, 2011.

4. Klepstad P, Fladvad T, Skorpén F, Bjordal K, Caraceni A, Dale O, Davies A, Kloke M, Lundström S, Maltoni M, Radbruch L, Sabatowski R, Sigurdardóttir V, Strasser F, Fayes PM, Kaasa S. European Palliative Care Research Collaborative (EPCRC); European Association for Palliative Care Research Network. Influence from genetic variability on opioid use for cancer pain: a European genetic association study of 2294 cancer pain patients. Pain 152: 1139-45, 2011.

5. Meineche-Schmidt V, Jensen N-H, Sjøgren P. Long-term outcome of multidisciplinary intervention of chronic non-cancer pain patients in a private setting. Scand J Pain 3: 99–105, 2012

6. Kurita G, Ulrich A, Jensen TS, Werner MU, Sjøgren P. How is neuropathic cancer pain assessed in randomized controlled trials? Pain 153; 13-17, 2012.

7. Caraceni A, Hanks GW, Kaasa S, Bennett MI, Brunelli C, Cherny N, Dale O, De Conno F, Fallon M, Hanna M, Haugen DF, Juhl G, King S, Klepstad P,

"Symptom assessment/addiction and Cognition".	Afsluttet, 2011	Palliativt afsnit, Onkologisk Klinik, Rigshospitalet i samarbejde med Pharmaceutisk Fakultet og Tværfagligt Smertecenter, Rigshospitalet	Se fodnote ⁴
'Discontinuation of medication in palliative care'	Afsluttet, 2010	Palliativt Team Fyn, Odense Universitetshospital	Læge Torben Strodl Andersen Oehlenschlägersvej 59, 5230 Odense M 24 48 35 24
En prospektiv, multicenter, multinational, open-label undersøgelse med det formål at undersøge ækvipotent dosis-ratio efter skift fra stærke opioider til Transtec® hos patienter med smerter forårsaget af cancer	Afsluttet, 2009	Palliativt Team, Hospitalsenheden Vest (Herning)	Kontakt Palliativt Team Hospitalsenheden Vest, http://www.vest.rm.dk/afdelinger/onkologisk+afdeling/om+afdelingen/afsnit/palliativt+team
"Tryghedskasse" medicin, ordinationsskema, utensilier og informationsmateriale til symptomlindring i de sidste levedøgn hos alvorligt syge patienter, der ikke længere kan indtage peroral medicin	Afsluttet, 2009	Det Palliative team Vejle	Præsentation af projektet: http://www.sygehuslillebaelt.dk/wm262388

Laugsand EA, Maltoni M, Mercadante S, Nabal M, Pigni A, Radbruch L, Reid C, Sjogren P, Stone PC, Tassinari D, Zeppetella G. for the European Palliative Care Research Collaborative (EPCRC); on behalf of the European Association for Palliative Care (EAPC). Use of opioid analgesics in the treatment of cancer pain: evidence-based recommendations from the EAPC. *Lancet Oncol* 13; e58-e68; 2012.

8. Højsted J, Kurita GP, Kendall S, Lunderoff L, de Mattos Pimenta CA, Sjøgren P. Non-Analgesic Effects Of Opioids: The Cognitive Effects of Opioids in Chronic Pain of Malignant and Non-Malignant Origin. An Update. *Curr Pharm Des.* 2012 Jun 28. [Epub ahead of print]

⁴ 1. Jonsson T, Christrup LL, Højsted J, Villesen HH, Albjerg TH, Dreyer LV, Sjøgren P. Symptoms and side-effects in chronic non-cancer pain: Patient report versus systematic assessment. *Acta Anaesthesiol Scand* 55; 69-74, 2011.

2. Højsted J, Nielsen PR, Kendall S, Frich L, Sjøgren P. Validation and usefulness of the Danish version of the Pain Medication Questionnaire in opioid-treated chronic pain patients. *Acta Anaesthesiol Scand* 55: 1231-8; 2011.

3. Kurita GP, Mattos DE, Pimenta CA, Braga PE, Frich L, Jørgensen MM, Nielsen PR, Højsted J, Sjøgren P. Cognitive function in patients with chronic pain treated with opioids: characteristics and associated factors. *Acta Anaesthesiol Scand* 56: 1257-66, 2012

Change in patient characteristics and oncological treatment for patients in palliative care	Afsluttet, 2009	Det Palliative Team, Aarhus Universitetshospital	Kontakt: Det Palliative Team, Århus Sygehus: http://www.auh.dk/om+auh/afdelinger/onkologisk+afdelingen+d/information+til+patienter/behandlingsafsnit/det+palliative+team
"Hvordan oplever patienter i palliativ fase" at benytte EORTC QLQ C15- Pal og Edmonton Symptom Assessment System (ESAS). Et kvalitativt projekt	Afsluttet, 2009	Det Palliative Team, Thisted	Kontakt: Psykoterapeut Kirsten Haaber, Det Palliative Team, Thisted http://www.sygehusthymors.rn.dk/Afdelinger/Det+Palliative+Team/
Subkutan lymfedrænage på cancerpatienter med generende lymfødem	Afsluttet, 2008	Det Palliative Team, Ålborg og Palliativ afdeling, Farsø Sygehus	Kontakt: Overlæge Helle Bjørn Larsen, Det Palliative Team, Aalborg og overlæge Klaus B. Jakobsen, Palliativ afdeling, Farsø Sygehus Afrapportering tilsendt
Udvikling af delirøse symptomer hos svært syge cancerpatienter der opholder sig i eget hjem	Afsluttet, 2008	Det Palliative Team, Aarhus Universitetshospital	Kontakt: Det Palliative Team, Århus Sygehus http://www.auh.dk/om+auh/afdelinger/onkologisk+afdelingen+d/information+til+patienter/behandlingsafsnit/det+palliative+team
Samtaler for familier med uhelbredelig sygdom (Præsenteres også og er talt med under "pårørende")	Afsluttet, 2008	Det Palliative Team, Aarhus Universitetshospital	Kontakt: Det Palliative Team, Århus Sygehus http://www.auh.dk/om+auh/afdelinger/onkologisk+afdelingen+d/information+til+patienter/behandlingsafsnit/det+palliative+team
Oversættelse og revision af Edmonton Symptom Assessment System (ESAS)	Afsluttet, 2008	Det Palliative Team, Thisted	Kontakt: Psykoterapeut Kirsten Haaber, Det Palliative Team, Thisted http://www.sygehusthymors.rn.dk/Afdelinger/Det+Palliative+Team/

Palliative behov blandt kræftpatienter i Danmark	Afsluttet, 2008	Palliativ Medicinsk Afdeling, Bispebjerg Hospital	Anna Thit Johnsen og Mogens Grønvold Præsentation af projektet: http://www.bispebjerghospital.dk/menu/Afdelinger/Kliniske+afdelinger/Palliativ+Medicinsk+Afdeling/Forskning/
Kortlægning af behov for og ønsker til palliativ indsats og evaluering af indsatsen overfor hjemmeværende patienter	Afsluttet, 2006	Palliativ Medicinsk Afdeling, Bispebjerg Hospital	Dorthe Goldschmidt Præsentation af projektet: http://www.bispebjerghospital.dk/menu/Afdelinger/Kliniske+afdelinger/Palliativ+Medicinsk+Afdeling/Forskning/
"Kræftpatientens Verden"	Afsluttet, 2006	Palliativ Medicinsk Afdeling, Bispebjerg Hospital	Præsentation af projektet: http://www.cancer.dk/NR/rdonlyres/2F84F524-13EA-43D4-AD1D-1CF6EE8C931F/0/patientensverdenhelerappjuli2006.pdf
Udvikling af spørgeskemaet EORTC QLQ-C15-PAL	Afsluttet, 2006	Palliativ Medicinsk Afdeling, Bispebjerg Hospital	Mogens Grønvold og Morten Aagaard Petersen Præsentation af projektet: http://www.bispebjerghospital.dk/menu/Afdelinger/Kliniske+afdelinger/Palliativ+Medicinsk+Afdeling/Forskning/
Hospitalsindlagte patienters oplevede lidelse	Afsluttet, 2003	Palliativ Medicinsk Afdeling, Bispebjerg Hospital	Susan Rydahl Præsentation af projektet: http://www.bispebjerghospital.dk/menu/Afdelinger/Kliniske+afdelinger/Palliativ+Medicinsk+Afdeling/Forskning/
Palliativ indsats til patienter med Kronisk obstruktiv Lungesygdom (KOL) (Hospitalsmodel projekt i samarbejde med PAVI)	Igangværende projekt, forventes afsluttet i 2013	Den Palliative Enhed, Sygehus Vendsyssel	Kontakt : http://www.sygehusvendsyssel.rn.dk/Afdelinger/Servicefunktioner/palliative_enhed.htm

<p>SUSY-2010 (Sundhed og Sygelighed i den danske befolkning)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Addiction in opioid users: a population based study - Mortality connected with opioid use: a population based study 	<p>Igangværende projekt, forventes afsluttet 2013</p>	<p>Palliativt afsnit, Onkologisk Klinik, Rigshospitalet i samarbejde med Statens Institut for Folkesundhed</p>	<p>Kurita GP, Sjøgren P, Juel K, Højsted J, Ekholm O. The burden of chronic pain: a cross-sectional survey focussing on diseases, immigration, and opioid use. Pain. Vol. 153(12) 2012, s. 2332-2338 Kontakt: Per Sjøgren Per.Sjoegren@regionh.dk</p>
<p>Opioid addiction/ cognition studies</p> <ul style="list-style-type: none"> -Classification and identification of opioid addiction in chronic pain patients: Portenoy's criteria (PC) vs. ICD-10 - Pain Medication Questionnaire (PMQ) translation and criteria validation: Portenoy's criteria and ICD-10 - Wean off" study, a RCT: Outcomes, predictive value of PMQ and cognitive function 	<p>Igangværende projekt, forventes afsluttet 2014</p>	<p>Palliativt afsnit, Onkologisk Klinik, Rigshospitalet</p>	<p>Kontakt: Per Sjøgren Per.Sjoegren@regionh.dk</p>
<p>Opioid rotation in cancer patients: High dose (>150mg of morphine equivalents) pure agonists to TranstecR (n=20-30)</p>	<p>Igangværende projekt, forventes afsluttet 2013</p>	<p>Palliativt afsnit, Onkologisk Klinik, Rigshospitalet</p>	<p>Kontakt: Per Sjøgren Per.Sjoegren@regionh.dk</p>
<p>Studies on symptomatology and side effects in chronic pain patients: The development of a new assessment tool: The Copenhagen Symptom Assessment System</p>	<p>Igangværende projekt, forventes afsluttet 2013</p>	<p>Palliativt afsnit, Onkologisk Klinik, Rigshospitalet</p>	<p>Kontakt: Per Sjøgren Per.Sjoegren@regionh.dk</p>

Neuropsychological validation study in Danish cancer patients	Igangværende projekt, forventes afsluttet 2014	Palliativt afsnit, Onkologisk Klinik, Rigshospitalet	Kontakt: Per Sjøgren Per.Sjoegren@regionh.dk
Experimental studies in cancer related-pain, opioids and cognition	Igangværende projekt, forventes afsluttet 2014	Palliativt afsnit, Onkologisk Klinik, Rigshospitalet	Kontakt: Per Sjøgren Per.Sjoegren@regionh.dk
-Symptoms in advanced breast cancer - Opioid use and recurrence of disease in breast cancer	Igangværende projekt, forventes afsluttet 2015	Palliativt afsnit, Onkologisk Klinik, Rigshospitalet i samarbejde med Section for Surgical Pathophysiology, Rigshospitalet	Kontakt: Per Sjøgren Per.Sjoegren@regionh.dk
Fast-track high dose chemotherapy and autologous stemcell transplantation study.	Igangværende projekt, forventes afsluttet 2015	Palliativt afsnit, Onkologisk Klinik, Rigshospitalet i samarbejde med Department of Hematology, Rigshospitalet	Kontakt: Per Sjøgren Per.Sjoegren@regionh.dk
Cross-sectional studies in inpatients with malignant diseases at the Finsen Centre	Igangværende projekt	Palliativt afsnit, Onkologisk Klinik, Rigshospitalet	Kontakt: Per Sjøgren Per.Sjoegren@regionh.dk
A fast-track end of life discharge and continuing care at home: a RCT	Igangværende projekt	Palliativt afsnit, Onkologisk Klinik, Rigshospitalet i samarbejde med Institute of Cancer Epidemiology, The Cancer Society; Danish Institute for Health Services Research; PAVI; Center for Humanistic Health Research, KU	Kontakt: Per Sjøgren Per.Sjoegren@regionh.dk
European Pharmacogenetic Opioid Study	Igangværende projekt, afsluttes 2013	Palliativt afsnit, Onkologisk Klinik, RH i samarbejde med Palliative Research Centre/EAPC-RN, Norway	Kontakt: Per Sjøgren Per.Sjoegren@regionh.dk

The European Palliative Care Cancer Symptom study (EPCCS)	Igangværende projekt, afsluttes 2014	Palliativt afsnit, Onkologisk Klinik, Rigshospitalet i samarbejde med Palliative Research Centre/EAPC-RN, Norway	Kontakt: Per Sjøgren Per.Sjoegren@regionh.dk
The MENACE trial (Multi Exercise/Nutrition/Anti-inflammatory treatment for Cachexia)	Igangværende projekt, afsluttes 2015	Palliativt afsnit, Onkologisk Klinik, Rigshospitalet i samarbejde med Palliative Research Centre/EAPC-RN, Norway	Kontakt: Per Sjøgren Per.Sjoegren@regionh.dk
Neuropathic cancer pain: a Delphi study	Igangværende projekt, afsluttes 2014	Palliativt afsnit, Onkologisk Klinik, Rigshospitalet i samarbejde med Palliative Research Centre/EAPC-RN, Norway	Kontakt: Per Sjøgren Per.Sjoegren@regionh.dk
Neuropsychological validation study in cancer	Igangværende projekt, forventes afsluttes 2015	Palliativt afsnit, Onkologisk Klinik, Rigshospitalet i samarbejde med School of Nursing, University of Sao Paulo, Brazil	Kontakt: Per Sjøgren Per.Sjoegren@regionh.dk
Rehabilitering og palliation Projekt på tværs i Onkologihuset, dvs. Onkologisk Ambulatorium, Sengeafsnit og Palliativt Team	Igangværende projekt	Palliativt Team, Hospitalsenheden Vest (Herning)	Kontakt: Palliativt Team Hospitalsenheden Vest, http://www.vest.rm.dk/afdelinger/onkologisk+afdeling/om+afdelingen/afsnit/palliativt+team
Psykosocial intervention i palliativ indsats til familier med mindreårige børn (Præsenteres også og er talt med under "pårørende")	Igangværende projekt	Det Palliative Team Fyn, Odense Universitetshospital	Kontakt: Det Palliative Team Fyn, Odense Universitetshospital http://www.ouh.dk/wm126170

Socioøkonomiske faktorer i den palliative indsats	Igangværende projekt	Det Palliative Team, Aarhus Universitetshospital	Kontakt: Det Palliative Team, Århus Sygehus http://www.auh.dk/om+auh/afdelinger/onkologisk+afdelingen+d/information+til+patienter/behandlingsafsnit/det+palliative+team
Tele-home-care til palliative patienter	Igangværende projekt, forventes afsluttet i 2012	Det Palliative Team, Aarhus Universitetshospital	Kontakt: Det Palliative Team, Århus Sygehus http://www.auh.dk/om+auh/afdelinger/onkologisk+afdelingen+d/information+til+patienter/behandlingsafsnit/det+palliative+team
Smerte-anamnese/informations materiale (Præsenteres også og er talt med under "uddannelse")	Igangværende projekt	Det Palliative Team, Aarhus Universitetshospital	Kontakt: Det Palliative Team, Århus Sygehus http://www.auh.dk/om+auh/afdelinger/onkologisk+afdelingen+d/information+til+patienter/behandlingsafsnit/det+palliative+team
"Tryghed i palliative forløb" Forskningsinitiativ mellem Onkologisk afd. og DPT, ift 4 ph.d.-studier og 1 post.doc studie	Igangværende projekt	Det Palliative Team, Aarhus Universitetshospital	Kontakt: Det Palliative Team, Århus Sygehus http://www.auh.dk/om+auh/afdelinger/onkologisk+afdelingen+d/information+til+patienter/behandlingsafsnit/det+palliative+team
Adgang til specialiseret palliativ indsats - Ulighed i adgangen til specialiseret palliativ indsats?: om danske kræftpatienters adgang til specialiseret palliativ indsats	Igangværende projekt	Palliativ Medicinsk Afdeling, Bispebjerg Hospital	Mathilde Rasmussen, Lau Caspar Thygesen (Statens Institut for Folkesundhed) og Mogens Grønvold Præsentation af projektet: http://www.bispebjerghospital.dk/menu/Afdelinger/Kliniske+afdelinger/Palliativ+Medicinsk+Afdeling/Forskning/

Danish Palliative Care Trial (DanPaCT) - et multicenter forsøg: Et randomiseret dansk multicenter forsøg af effekten af specialiseret palliativ indsats på symptomer, overlevelse, økonomiske faktorer og tilfredshed blandt kræftpatienter, der ved screening har rapporteret udækkede palliative behov	Igangværende projekt	Palliativ Medicinsk Afdeling, Bispebjerg hospital; Det Palliative Team, Aarhus Universitetshospital; Palliativ Team Fyn, Odense Universitetshospital; Palliativ Team Vejle; Palliativ Team, Hospitalsenheden Vest (Herning); Palliativ afsnit, Onkologisk klinik Rigshospitalet	Præsentation af projekt: http://www.bispebjerghospital.dk/menu/Afdelinger/Kliniske+afdelinger/Palliativ+Medicinsk+Afdeling/Forskning/#DanPact
Melatonin for træthed og andre symptomer hos patienter med fremskreden kræft	Igangværende projekt	Palliativ Medicinsk Afdeling, Bispebjerg Hospital	Præsentation af projekt: http://www.bispebjerghospital.dk/menu/Afdelinger/Kliniske+afdelinger/Palliativ+Medicinsk+Afdeling/Forskning/
Valideringsundersøgelse af nyudviklet spørgeskema "Kræftpatientens Verden"	Igangværende projekt	Palliativ Medicinsk Afdeling, Bispebjerg Hospital	Præsentation af projekt: http://www.bispebjerghospital.dk/menu/Afdelinger/Kliniske+afdelinger/Palliativ+Medicinsk+Afdeling/Forskning/
Implementering og evaluering af værdighedsterapi	Igangværende projekt	Palliativ Medicinsk Afdeling, Bispebjerg Hospital	Præsentation af projekt: http://www.bispebjerghospital.dk/menu/Afdelinger/Kliniske+afdelinger/Palliativ+Medicinsk+Afdeling/Forskning/
Sammenhæng i det danske sundhedsvæsen set fra kræftpatientens perspektiv	Igangværende projekt	Palliativ Medicinsk Afdeling, Bispebjerg Hospital	Præsentation af projekt: http://www.bispebjerghospital.dk/menu/Afdelinger/Kliniske+afdelinger/Palliativ+Medicinsk+Afdeling/Forskning/

Oplevelse af information, kommunikation, psykosocial omsorg og støtte samt rehabilitering - epidemiologiske analyser baseret på undersøgelsen 'Kræftpatientens Verden'	Igangværende projekt	Palliativ Medicinsk Afdeling, Bispebjerg Hospital	Præsentation af projekt: http://www.bispebjerghospital.dk/menu/Afdelinger/Kliniske+afdelinger/Palliativ+Medicinsk+Afdeling/Forskning/
Dansk Palliativ Database (DPD)	Igangværende projekt	Palliativ Medicinske Afdeling, Bispebjerg hospital og Palliativ afsnit, Onkologisk Klinik, Rigshospitalet og Det Palliative Team, Aarhus Universitetshospital	Grønvold M, Hansen MB, Jensen AB, Neergaard MA, Rasmussen M, Sjøgren P. Dansk palliativ database. Ugeskr Laeger. 174(42) 2012, s. 2530 Præsentation af projekt: http://www.bispebjerghospital.dk/menu/Afdelinger/Kliniske+afdelinger/Palliativ+Medicinsk+Afdeling/Forskning/
Faktorer af betydning for kontinuitet og forebyggelse af u hensigtsmæssige indlæggelser i det basale palliative patientforløb	Igangværende projekt	Palliativ Medicinsk Afdeling, Bispebjerg Hospital	Præsentation af projekt: http://www.bispebjerghospital.dk/menu/Afdelinger/Kliniske+afdelinger/Palliativ+Medicinsk+Afdeling/Forskning/
Famili coping – interventionsstudie. RCT. (Præsenteres også og er talt med under ”på rørende”)	Igangværende projekt	Palliativ Medicinsk Afdeling, Bispebjerg Hospital	Præsentation af projekt: http://www.bispebjerghospital.dk/menu/Afdelinger/Kliniske+afdelinger/Palliativ+Medicinsk+Afdeling/Forskning/
Identifikation af hvilke problemer sygeplejersker intervernerer overfor	Igangværende projekt	Palliativ Medicinsk Afdeling, Bispebjerg Hospital	Præsentation af projekt: http://www.bispebjerghospital.dk/menu/Afdelinger/Kliniske+afdelinger/Palliativ+Medicinsk+Afdeling/Forskning/
Inddragelse af patientperspektivet i sygeplejediagnoser – et interventionsstudie	Igangværende projekt	Palliativ Medicinsk Afdeling, Bispebjerg Hospital	Præsentation af projekt: http://www.bispebjerghospital.dk/menu/Afdelinger/Kliniske+afdelinger/Palliativ+Medicinsk+Afdeling/Forskning/

Udviklings – og forskningsprojekter målrettet pårørende:			
<i>Projekter fra hospicer</i>			
Titel	Status, oktober 2012	Specialiseret palliative enhed	Adgang til projektet
Tilfredshedsundersøgelse - oplevelser og tilfredshed blandt de pårørende (Præsenteres også under "efterladte" – talt med under pårørende)	Afsluttet, 2011	Anker Fjord Hospice	http://www.ankerfjord.dk/hvem-kan-komme-paa-hospice/paaroerendes-tilfredshedsundersogelse/
"Sømanden og Juristen – historier fra et hospice" dokumentarserie, programmerne følger 3 patienter og deres pårørende (Præsenteres også og er talt med under "patienter")	Afsluttet, 2011	Anker Fjord Hospice	Programmerne blev vist på DR1 foråret 2012, mere information her: http://www.dr.dk/tv/program/soemanden-juristen
"Pårørende og efterladte på KamillianerGaarden – Center for Lindrende Behandling og Hospice Vendsyssel (Præsenteres også under "efterladte" – talt med under pårørende)	Afsluttet, 2010	KamillianerGaardens Hospice	Rapport kan tilsendes Kontakt: http://www.hospice-aalborg.dk/index.html
Hvad er kvalitet set i pårørende's øjne?	Afsluttet, 1999	Sankt Maria Hospice Center	Nordisk samarbejdsprojekt Sygeplejersker Marianne Jørgensen og Conny Mørk Kontakt: Sankt Maria Hospice: http://www.sctmariahospice.dk/

Eksistentielle behov hos døende kræftpatienter og deres pårørende under terminale forløb på et dansk hospice (Præsenteres også og er talt med under patienter)	Igangværende projekt	Sankt Maria Hospice Center	Ph.d. stud Lene Moestrup, Syddansk Universitet, Kontakt: http://www.sdu.dk/ansat/lmoestrup
Udvikling af omsorgen for de pårørende til patienter indlagt på Hospice. Metode: Borgercentreret innovation.	Igangværende projekt	HospiceLimfjord Skive	Kontakt: Hospicechef Birte Markfoged og Udviklingssygeplejerske Lotte Brøndum, http://www.hospicelimfjord.dk/
Effekt af pjece om de sidste levedøgn. (Spørgeskema (til efterladte) om udbytte af skriftlig information til pårørende om dødsprocessen, pjecen "De sidste levedøgn – kendetegn på at døden er nær")	Igangværende projekt	Hospice Djursland	Udviklingssygeplejerske, Annegrete Venborg Annegrete.Venborg@hospicedjursland.dk Sygeplejerskerne Jette Aude Birgitte Jensen http://www.hospicedjursland.dk/

Projekter fra palliative teams og én palliativ afdeling			
Titel	Status, oktober 2012	Specialiseret palliative enhed	Adgang til projektet
Børn som pårørende til alvorligt syge mødre - <i>at blive bedre sygeplejefagligt forberedt til opgaven.</i>	Afsluttet, 2010	Det Palliative Team, Aarhus Universitetshospital	Kontakt: Det Palliative Team, Århus Sygehus http://www.auh.dk/om+auh/afdelinger/onkologisk+afdeling+d/information+til+patienter/behandlingsafsnit/det+palliative+team
"Millioner af stjerner" Børn som pårørende	Afsluttet, 2010	Den Palliative Enhed Sygehus Vendsyssel	Dorte Buchwald Bogudgivelse: http://pure.au.dk/portal/dokumentation/publications/millioner-af-stjerner(fc7c58e8-3545-4490-893e-aeac0604cccf).html
Samtaler for familier med uhelbredelig sygdom (Præsenteres også under "patienter", talt med under "pårørende")	Afsluttet, 2008	Det Palliative Team, Aarhus Universitetshospital	Kontakt: Det Palliative Team, Århus Sygehus http://www.auh.dk/om+auh/afdelinger/onkologisk+afdeling+d/information+til+patienter/behandlingsafsnit/det+palliative+team
Pårørendes evaluering af Palliativt Team ved Hospitalsenheden Vest, Region Midtjylland. Palliativt Team i samarbejde med Kvalitet og Udvikling, Hospitalsenheden Vest (Præsenteres også under "efterladte"-talt med under "pårørende")	Afsluttet, 2008	Palliativt Team, Hospitalsenheden Vest (Herning)	Afrapportering: http://www.vest.rm.dk/filer/Hospital/Vest/Kvalitet%20og%20Udvikling/Emner%20div/pdf/Palliativt%20Team%20paarørendes%20Oevaluerig.pdf
Pårørende - en belastet ressource	Afsluttet, 2007	Det Palliative Team, Aarhus Universitetshospital	Kontakt: Det Palliative Team, Århus Sygehus http://www.auh.dk/om+auh/afdelinger/onkologisk+afdeling+d/information+til+patienter/behandlingsafsnit/det+palliative+team

"Børnevenligt sygehus": omsorg for børn med forældre der har en livstruende sygdom	Igangværende projekt	Den palliative Enhed, Sygehus Vendsyssel	Kontakt: Den Palliative Enhed, Sygehus Vendsyssel http://www.sygehusvendsyssel.rn.dk/Afdelinger/Servicfunktioner/palliative_enhed.htm
Psykosocial intervention i palliativ indsats til familier med mindreårige børn (Præsenteres også under "patienter", er talt med under "pårørende")	Igangværende projekt	Det Palliative Team Fyn, Odense Universitetshospital	Kontakt: Det Palliative Team Fyn, Odense Universitetshospital http://www.ouh.dk/wm126170
Børn til forældre med kræft Udviklingsprojekt på tværs i Onkologihuset (Onkologisk Ambulatorium, sengeafsnit og Palliativt Team)	Igangværende projekt	Palliativt Team, Hospitalsenheden Vest	Kontakt Palliativt Team, Hospitalsenheden Vest http://www.vest.rm.dk/afdelinger/onkologisk+afdeling/om+afdelingen/afsnit/palliativt+team
Pårørendes oplevelse af at give simpel lymfedrænage – en kvalitativ undersøgelse	Igangværende projekt	Det Palliative Team, Aarhus Universitetshospital	Kontakt: Det Palliative Team, Århus Sygehus http://www.auh.dk/om+auh/afdelinger/onkologisk+afdeling+d/information+til+patienter/behandlingsafsnit/det+palliative+team
At være pårørende til en kræftpatient	Igangværende projekt	Palliativ Medicinsk Afdeling, Bispebjerg Hospital	Præsentation af projekt: http://www.bispebjerghospital.dk/menu/Afdelinger/Kliniske+afdelinger/Palliativ+Medicinsk+Afdeling/Forskning/
Famili coping - interventionsstudie. RCT (Præsenteres også under "patienter", talt med under "pårørende")	Igangværende projekt	Palliativ Medicinsk Afdeling, Bispebjerg Hospital	Susan Rydahl Præsentation af projekt: http://www.bispebjerghospital.dk/menu/Afdelinger/Kliniske+afdelinger/Palliativ+Medicinsk+Afdeling/Forskning/

Uhelbredeligt kræftsyge patienters mestring af deres lidelse i samspillet med professionelle og pårørende - et professionelt og pårørende-perspektiv	Igangværende projekt	Palliativ Medicinsk Afdeling, Bispebjerg Hospital	Susan Rydahl Præsentation af projekt: http://www.bispebjerghospital.dk/menu/Afdelinger/Kliniske+afdelinger/Palliativ+Medicinsk+Afdeling/Forskning/
"Lukkede grupper på Facebook" målrettet børn/unge-pårørende	Igangværende projekt	Palliativ Team, Esbjerg	Kontakt: Palliativ Team, Esbjerg: http://www.sydvestjyskysygehus.dk/wm228904

Udviklings – og forskningsprojekter målrettet efterladte <i>Projekter fra hospice, palliative teams og palliativ afdeling</i>			
Titel	Status, oktober 2012	Specialiseret palliative enhed	Adgang til projektet
Tilfredshedsundersøgelse - oplevelser og tilfredshed blandt de pårørende (Præsenteres også og er talt med under "pårørende")	Afsluttet projekt, 2011	Anker Fjord Hospice	http://www.ankerfjord.dk/hvem-kan-komme-paa-hospice/paaroerendes-tilfredshedsundersogelse
Pårørende og efterladte på KamillianerGaarden – Center for Lindrende Behandling og Hospice Vendsyssel (Præsenteres også og er talt med under "pårørende")	Afsluttet projekt, 2010	KamillianerGaardens Hospice	Rapport kan tilsendes: http://www.hospice-aalborg.dk/
Pårørendes evaluering af Palliativ Team ved Hospitalsenheden Vest, Region Midtjylland. Palliativ Team i samarbejde med Kvalitet og Udvikling, Hospitalsenheden Vest (Præsenteres også og er talt med under "pårørende")	Afsluttet, 2008	Palliativ Team, Hospitalsenheden Vest (Herning)	Af rapportering: http://www.vest.rm.dk/files/Hospital/Vest/Kvalitet%20og%20Udvikling/Emner%20div/pdf/Palliativ%20Team%20paaroerendes%20evaluering.pdf
Udvikling og landsdækkende anvendelse af et nyt, standardiseret og valideret spørgeskema til efterladte pårørendes vurdering af det palliative forløb	Igangværende projekt	Palliativ Medicinske Afdeling, Bispebjerg Hospital og Det Palliative Team, Aarhus Universitetshospital	Kontakt: Det Palliative Team, Århus Sygehus http://www.auh.dk/om+auh/afdelinger/onkologisk+afdeling+d/information+til+patienter/behandlingsafsnit/det+palliative+team Præsentation af projekt: http://www.bispebjerghospital.dk/menu/Afdelinger/Kliniske+afdelinger/Palliativ+Medi

			cinsk+Afdeling/Forskning/
Bereavement support in a Palliative Care Team, a descriptive study	Igangværende projekt, forventes afsluttet 2013	Det Palliative Team i Silkeborg	Protokol tilsendt Kontakt: Det Palliative Team i Silkeborg http://www.hospitalsenhedmidt.dk/afdelinger/c+enter+for+planlagt+kirurgi/funktioner+og+klinikker/palliativt+team
Sorg som udfordring i sundhedsvæsenet	Igangværende projekt	Det Palliative Team, Aarhus Universitetshospital	Kontakt: Det Palliative Team, Århus Sygehus http://www.auh.dk/om+auh/afdelinger/onkologisk+afdeling+d/information+til+patienter/behandlingsafsnit/det+palliative+team

Udviklings – og forskningsprojekter målrettet organisering af indsatsen:			
Projekter fra hospicer			
Titel	Status, oktober 2012	Specialiseret palliative enhed	Adgang til projektet
"En ekstra indsats? en evaluering af Frivilligordningen på Hospice Sønderjylland"	Afsluttet, 2008	Hospice Sønderjylland	Afrapportering Kontakt: Hospice Sønderjylland http://www.hospicesonderjylland.dk/
Evaluering af Hot-line funktion på SMHC	Afsluttet, 2009	Sankt Maria Hospice Center	Konsulent Leif Buchardt Kontakt: Sankt Maria Hospice http://www.sctmariahospice.dk/
Etablering af Hot-line funktion på SMHC	Afsluttet, 2007	Sankt Maria Hospice Center	Kontakt: Sankt Maria Hospice http://www.sctmariahospice.dk/
Evaluering af samarbejdsprocesser mellem frivillige og professionelle på hospice	Afsluttet, 2001	Sankt Maria Hospice Center	Frivillig koordinator Inge Hansen Kontakt: Sankt Maria Hospice http://www.sctmariahospice.dk/
Ekstern evaluering af Sct. Maria Hospice	Afsluttet, 1998	Sankt Maria Hospice Center	Kontakt: Sankt Maria Hospice http://www.sctmariahospice.dk/ Konsulentfirma: Lisbjerg Management
Unge frivillige: at få flere unge frivillige ind på hospice	Igangværende projekt	Hospice Djursland	Projektbeskrivelse "Projekt unge frivillige på hospice". Frivilligkoordinator Knud Hansen Kontakt: Hospice Djursland. http://www.hospicedjursland.dk

Projekter fra palliative teams og én palliativ afdeling			
Titel	Status, oktober 2012	Specialiseret palliative enhed	Adgang til projektet
"Palliation på sygehuset" Kvalitetsudviklingsprojekt til forbedring af indsatsen for alvorligt syge og døende på en hospitals afdeling	Afsluttet, 2009	Det Palliativ Team Vejle	Afrapportering: http://www.sygehuslillebaelt.dk/wm261816
Patients referred to hospice who die before admission – where do they die?	Afsluttet, 2006	Det Palliative Team, Aarhus Universitetshospital	Kontakt: Det Palliative Team, Århus Sygehus http://www.auh.dk/om+auh/afdelinger/onkologisk+afdeling+d/information+til+patienter/behandlingsafsnit/det+palliative+team
Evaluerings af Palliativ Medicinsk Afdelings sengeafsnit	Afsluttet, 2005	Palliativ Medicinsk Afdeling, Bispebjerg Hospital	Præsentation af projekt: http://www.bispebjerghospital.dk/menu/Afdelinger/Kliniske+afdelinger/Palliativ+Medicinsk+Afdeling/Forskning/
Den palliative indsats på Aarhus Universitets hospital (AUH) DEL A: Netværksdannelse blandt nøglepersoner (Præsenteres også og er talt med under "uddannelse")	Igangværende projekt	Det Palliative Team, Aarhus Universitetshospital	Kontakt: Det Palliative Team, Århus Sygehus http://www.auh.dk/om+auh/afdelinger/onkologisk+afdeling+d/information+til+patienter/behandlingsafsnit/det+palliative+team
Den palliative indsats på Aarhus Universitets hospital (AUH) DEL B: Palliativansvarlige læger på kliniske afdelinger	Igangværende projekt	Det Palliative Team, Aarhus Universitetshospital	Kontakt: Det Palliative Team, Århus Sygehus http://www.auh.dk/om+auh/afdelinger/onkologisk+afdeling+d/information+til+patienter/behandlingsafsnit/det+palliative+team
"God overdragelse": projekt om overgang fra hospital til plejehjem	Igangværende projekt	Det Palliative Team, Aarhus Universitetshospital	Kontakt: Det Palliative Team, Århus Sygehus http://www.auh.dk/om+auh/afdelinger/onkologisk+afdeling+d/information+til+patienter/behandlingsafsnit/det+palliative+team

"Patientsamtaler om palliative ønsker og behov" i DPT kontekst	Igangværende projekt	Det Palliative Team, Aarhus Universitetshospital	Kontakt: Det Palliative Team, Århus Sygehus http://www.auh.dk/om+auh/afdelinger/onkologisk+afdeling+d/information+til+patienter/behandlingsafsnit/det+palliative+team
Udvikling af interaktiv udgave af Europas mest udbredte kræftspørgeskema	Igangværende projekt	Palliativ Medicinsk Afdeling, Bispebjerg Hospital	Præsentation af projekt: http://www.bispebjerghospital.dk/menu/Afdelinger/Kliniske+afdelinger/Palliativ+Medicinsk+Afdeling/Forskning/
Analyse og bearbejdning af spørgeskemadata	Igangværende projekt	Palliativ Medicinsk Afdeling, Bispebjerg Hospital	Præsentation af projekt: http://www.bispebjerghospital.dk/menu/Afdelinger/Kliniske+afdelinger/Palliativ+Medicinsk+Afdeling/Forskning/
Projekt "Palliation på tværs - Silkeborg" et samarbejdsprojekt mellem Regionshospitalet Silkeborg og Silkeborg Kommune samt almen praksis	Igangværende projekt	Det Palliative Team i Silkeborg	Projektbeskrivelse tilsendt Kontakt: http://www.hospitalsenhedmidt.dk/afdelinger/center+for+planlagt+kirurgi/funktioner+og+linikker/palliativt+team
"Palliativt rehabiliterings center"	Planlagt projekt, igangsættes 2013	Det Palliativt Team Vejle	Kontakt: Det Palliative Team Vejle http://www.sygehuslillebaelt.dk/wm258310
Evaluerings / tilfredshedsundersøgelse af teamet, i samarbejde med Institut for Folkesundhedsvidenskab, SDU	Planlagt projekt, igangsættes 2013	Det Palliativt Team Esbjerg	Kontakt : Det Palliative Team i Esbjerg http://www.sydvestjyskysygehus.dk/wm228904

Udviklings – og forskningsprojekter målrettet uddannelse af personalegrupper:			
Projekter fra hospicer			
Titel	Status, oktober 2012	Specialiseret palliative enhed	Adgang til projektet
"Jeg og døden" fordybelsesprojekt for hospicepersonale	Afsluttet, 2012	Diakonissestiftelsens Hospice	Afrapportering tilsendt Kontakt: http://www.diakonissestiftelsen.dk/Default.aspx?ID=181
Fordybelsesprojekt "Personalets opfattelse af døden" - eksistentielle aspekter	Afsluttet, 2011	Sct. Maria Hospice Center	Præsentation af projekt: http://www.sctmariahospice.dk/media/Birgit_Bs_for_dybelsesrapport.pdf
Evaluerings af hjemmesygeplejerske uddannelse	Afsluttet, 2009	Sct. Maria Hospice Center	Konsulent Leif Buchardt Kontakt: Sankt Maria Hospice: http://www.sctmariahospice.dk/
Etablering af seks måneders uddannelse af hjemme-sygeplejersker på hospice og i det palliative team	Afsluttet, 2007	Sct. Maria Hospice Center	Kontakt: Sankt Maria Hospice: http://www.sctmariahospice.dk/
Evaluerings af praktikophold til hjemme-sygeplejersker	Afsluttet, 2001	Sct. Maria Hospice Center	Kontakt: Sankt Maria Hospice: http://www.sctmariahospice.dk
Faglig vejledning - Betydninger for klinisk arbejde	Afsluttet, 1998	Sct. Maria Hospice Center	Sygeplejefaglig vejleder: Doris Larsen Kontakt: Sankt Maria Hospice: http://www.sctmariahospice.dk/
Palliation i egen praksis. Kursus med indbygget brobygning ud i egen praksis	Igangværende projekt, forventes afsluttet i 2012	Hospice Limfjord Skive	Præsentationsmatr. Tilsendt Kontakt: http://www.hospicelimfjord.dk/nyheder/kursus-tilbud-fra-hospice-limfjord-2538.htm

Pilotprojekt i samarbejde med Varde Kommune: Opkvalificering af Social- og sundhedsassistenter	Igangværende projekt, forventes afsluttet i 2013	Hospice Sydvestjylland	Kontakt: Hospice Sydvestjylland http://www.hospicesydvestjylland.dk/
"Eksistentiel samtale og undringsfællesskaber": fordybelsesprojekt for hospicepersonale	Igangværende projekt	Anker Fjord Hospice	Projektbeskrivelse tilsendt Kontakt: http://www.ankerfjord.dk/

Projekter fra palliative teams og én palliativ afdeling			
Titel	Status, oktober 2012	Specialiseret palliative enhed	Adgang til projektet
Subcutan nål – et DVD projekt	Afsluttet, 2010	Det Palliative Team, Aarhus Universitetshospital	Kontakt: Det Palliative Team, Århus sygehus http://www.auh.dk/om+auh/afdelinger/onkologisk+afdeling+d/information+til+patienter/behandlingsafsnit/det+palliative+team/for+folk/subkutan+n%c3%a5l?
Hvilken effekt har palliativ uddannelse for sygeplejersker, der arbejder på en sygehusafdeling, på et plejehjem eller som hjemmesygeplejerske?	Afsluttet, 2009	Det Palliative Team, Aarhus Universitetshospital	Kontakt: Det Palliative Team, Århus Sygehus http://www.auh.dk/om+auh/afdelinger/onkologisk+afdeling+d/information+til+patienter/behandlingsafsnit/det+palliative+team
Den palliative indsats på Aarhus Universitets hospital (AUH) Del A: Netværksdannelse blandt nøglepersoner (Præsenteres også under "organisering af indsatsen" er talt med under "uddannelse")	Igangværende projekt	Det Palliative Team, Aarhus Universitetshospital	Kontakt: Det Palliative Team, Århus Sygehus http://www.auh.dk/om+auh/afdelinger/onkologisk+afdeling+d/information+til+patienter/behandlingsafsnit/det+palliative+team
Subcutan - nåle/medicin som E-learning: undervisnings materiale	Igangværende projekt	Det Palliative Team, Aarhus Universitetshospital	Kontakt: Det Palliative Team, Århus Sygehus http://www.auh.dk/om+auh/afdelinger/onkologisk+afdeling+d/information+til+patienter/behandlingsafsnit/det+palliative+team
Smerte-anamnese/informationsmateriale (Præsenteres også under "patienter" talt med under "uddannelse")	Igangværende projekt	Det Palliative Team, Aarhus Universitetshospital	Kontakt: Det Palliative Team, Århus Sygehus http://www.auh.dk/om+auh/afdelinger/onkologisk+afdeling+d/information+til+patienter/behandlingsafsnit/det+palliative+team
Udbredelse af tilbud om værdighedsterapi i Danmark	Igangværende projekt	Palliativ Medicinsk Afdeling, Bispebjerg Hospital	Præsentation af projekt: http://www.bispebjerghospital.dk/menu/Afdelinger/Kliniske+afdelinger/Palliativ+Medicinsk+Afdeling/Forskning/

Bilag 1

KORTLÆGNING AF FORSKNINGS- OG UDVIKLINGSPROJEKTER I DE SPECIALISEREDE PALLIATIVE ENHEDER I DANMARK

Kære ledere af hospicer, palliative teams og palliative afdelinger

Palliativt Videncenter gennemførte, som bekendt, i 2009 en spørgeskemaundersøgelse af den specialiserede palliative indsats i Danmark "Kortlægning I – den specialiserede palliative indsats".

I undersøgelsen blev blandt andet spurgt til forsknings- og udviklingsprojekter. Besvarelserne viste, at der var flere specialiserede palliative enheder, der i 2008 var *ansvarlige for* igangværende forsknings- eller udviklingsprojekter. Endnu flere enheder var samme år *involveret i* forsknings- og/eller udviklingsprojekter.

PAVI vil gerne i dette forår (2012), følge op på kortlægningen af, **hvor mange og hvilke forsknings- og udviklingsprojekter, der er gennemført/gennemføres/planlagt i de specialiserede palliative enheder i Danmark.**

Formålet er:

- 1) At dokumentere den forsknings- og udviklingsaktivitet, der i form af projekter, foregår på det specialiserede palliative niveau
- 2) At skabe et overblik over og sikre videndeling om gennemførte/igangværende og planlagte projekter

Vi håber at dokumentationen og videndelingen kan bruges til udvikling af praksis og nye projekter - både i den enkelte enhed og på tværs af feltet. Resultaterne vil blive formidlet på pavi.dk samt hvor I måtte finde det relevant.

Hvis I vil deltage i denne kortlægning, så send venligst (senest den 30. juni 2012):

Forsknings- og udviklingsprojekter	Informationer
Afsluttede projekter	Link til/reference på (eller kopi af) publicering/rapport eller andet , herunder forfatter/kontaktperson, titel, afsluttet mdr./år
Igangværende projekter	Link til (eller kopi af) projektbeskrivelse , herunder projektansvarlig, titel, forventet afsluttet mdr./år
Planlagte projekter	Kontaktperson, titel, forventet start/projektperiode mdr./år

Hvis du/I har kommentarer eller spørgsmål, så kontakt os endelig!

Vi tillader os at rykke for svar, hvis vi ikke hører fra jer eller en af jeres medarbejdere inden den 30. juni 2012.

Med venlig hilsen

Jorit

Jorit Tellervo
Projektleder
Palliativt Videncenter
Strandboulevarden 47B, 1. sal
2100 København Ø
T: 3038 23 20
E: jt@pavi.dk
W: www.pavi.dk

Bilag 2

Oversigt over specialiserede palliative enheder, 1.oktober 2012

Hospice	Region	Etableret
Sankt Lukas Hospice	Hovedstaden	1992
Sct. Maria Hospice Center	Syddanmark	1995
Diakonissestiftelsens Hospice	Hovedstaden	1997
Kamillianergaardens Hospice	Nordjylland	1999
Hospice Søholm	Midtjylland	1999
Hospice Fyn	Syddanmark	2004
Arresødal Hospice	Hovedstaden	2005
Anker Fjord Hospice	Midtjylland	2006
Hospice Sønderjylland	Syddanmark	2006
Hospice Sjælland	Sjælland	2006
Hospice Sydvestjylland	Syddanmark	2006
Hospice Limfjord	Midtjylland	2007
Hospice Djursland	Midtjylland	2007
Hospice Vendsyssel	Nordjylland	2008
Hospicegården Filadelfia, Dianalund	Sjælland	2009
Hospice Svanevig, Bandholm	Sjælland	2010
Hospice Søndergård, Ballerup	Hovedstaden	2010
Teams		
v. Sankt Lukas Hospice	Hovedstaden	1997
v. Thisted, Thy-Mors Sygehus	Nordjylland	1998
v. Bispebjerg Hospital	Hovedstaden	1999
Den Palliative Enhed, Sygehus Vendsyssel	Nordjylland	1999
v. Aarhus Universitetshospital	Midtjylland	1999
v. Aalborg sygehus	Nordjylland	2000
Palliativ Enhed, Roskilde Sygehus	Sjælland	2002
v. Odense Universitetshospital	Syddanmark	2003
v. Sydvestjysk Sygehus	Syddanmark	2003
v. Regionshospitalet Randers	Midtjylland	2004
v. Sygehus Sønderjylland, Sønderborg	Syddanmark	2004
v. Regionshospitalet Viborg, Skive, Kjellerup	Midtjylland	2004
Afdeling for lindrende indsats v. Sygehus Syd, Næstved og Nykøbing Falster	Sjælland	2005
v. Regionshospital Silkeborg	Midtjylland	2005
v. Vejle Sygehus	Syddanmark	2005
v. Diakonissestiftelsens Hospice	Hovedstaden	2006
Smerte- og palliationsklinikken, Svendborg sygehus	Syddanmark	2007
Det Palliative Team, Køge	Sjælland	2008
v. Arresødal Hospice	Hovedstaden	2009
v. Regionshospitalet Herning	Midtjylland	2009
Smerteklinikken, Holbæk Sygehus	Sjælland	2009
v. Herlev Hospital	Hovedstaden	2010
v. Hillerød Hospital	Hovedstaden	2010
v. Regionshospitalet Horsens	Midtjylland	2011
v. Sygehus Himmerland, Farsø	Nordjylland	2011
v. Rigshospitalet, EASP	Hovedstaden	2011

Afdelinger		
Palliativ Medicinsk Afdeling P, Bispebjerg Hospital	Hovedstaden	1997
Palliativt afsnit, Frederikssunds hospital	Hovedstaden	2008
Palliativ afd. v/Sygehus Himmerland, Farsø	Nordjylland	2011
Palliationsenheden, Herlev Hospital	Hovedstaden	2012

Bilag 3

Oversigt over deltagende enheder og gennemførte udviklings – og forskningsprojekter

	Institutionen har udarbejdet projekter	Institutionen har udarbejdet projekter – er p.t. ikke offentligt tilgængelige	Institutionen har ikke udarbejdet projekter	Patienter	Pårørende	Efterladte	Organisering	Uddannelse
Hospicer								
Sankt Lukas Hospice, 1992	X			X				
Diakonissestiftelsens Hospice, 1997	X			X				X
Arresødal Hospice, 2005			X					
Hospice Søndergaard, 2010	X			X				
Hospice Sjælland, 2006	X			X				
Hospicegården Filadelfia 2010			X					
Hospice Svanevig 2010			X					
Sct. Maria Hospice Center, 1995	X			X	X		X	X
Hospice Fyn, 2004			X					
Hospice Sønderjylland, 2006	X						X	
Hospice Sydvestjylland, 2006	X			X				X
Hospice Søholm 1999			X					
Anker Fjord Hospice, 2006	X			X	X	X		X
Hospice Limfjord, 2007	X			X	X			X
Hospice Djursland, 2007	X			X	X		X	
Kamillianergaardens Hospice, 1999	X				X	X		
Hospice Vendsyssel 2008			X					

	Institutionen har udarbejdet projekter	Institutionen har udarbejdet projekter – er p.t. ikke offentligt tilgængelige	Institutionen har ikke udarbejdet projekter	Patienter	Pårørende	Efterladte	Organisering	Uddannelse
Palliative team								
Sankt Lukas hjemmehospice, 1997	X			X				
Bispebjerg Hospital 1997	X			X	X	X	X	X
Det udekørende team, Diakonissestiftelsens Hospice, 2006	X			X				X
Det udekørende team, Arresødal 2003			X					
Palliationsenheden Herlev hospital 2010			X					
Palliativ team, Hillerød, 2008			X					
v. Rigshospitalet, Onkologisk klinik, 2011	X			X				
Palliativ enhed, Roskilde Sygehus, 2002			X					
v. Sygehus Syd Næstved, 2005			X					
Det palliative team, Køge sygehus 2008			X					
Det palliative team, Holbæk sygehus, 2009			X					
Palliativt Team Fyn, OUH	X			X	X			
Det Palliative Team Esbjerg, 2003	X				X		X	
v. Sygehus Sønderjylland, 2004			X					
v. Vejle Sygehus, 2005	X			X			X	
Smerteklinikken, Svendborg 2007			X					
v. Aarhus Universitetshospital, 1999	X			X	X	X	X	X
v. Regionshospitalet Randers, 2004			X					
v. Regionshospitalet Viborg, Skive og Kjellerup, 2004			X					
v. Regionshospital Silkeborg, 2003	X					X	X	
v. Hospitalsenheden Vest (Herning), 2009	X			X	X	X	X	
v.Regionshospitalet Horsens 2011			X					

	Institutionen har udarbejdet projekter	Institutionen har udarbejdet projekter – er p.t. ikke offentligt tilgængelige	Institutionen har ikke udarbejdet projekter	Patienter	Pårørende	Efterladte	Organisering	Uddannelse
v. Thisted Sygehus 1998	X			X				
Den Palliative Enhed, Sygehus Vendsyssel, 1999	X			X	X			
v. Aalborg Sygehus, 1999	X			X				
Palliativ afdeling i Sygehus Himmerland, Farsø, 2011	X			X				

	Institutionen har udarbejdet projekter	Institutionen har udarbejdet projekter – er p.t. ikke offentligt tilgængelige	Institutionen har ikke udarbejdet projekter	Patienter	Pårørende	Efterladte	Organisering	Uddannelse
Palliative enheder								
Bispebjerg Hospital 1997	X			X	X	X	X	X
Palliativ enhed, Hillerød, 2008			X					
Palliationsenheden Herlev hospital 2010			X					
Palliativ afdeling i Sygehus Himmerland, Farsø, 2011			X					